

2649

1ste Deb. af Lovf. ang. Besættelsen af Præsteemb. i Folketirken.

2650

gienst Samfunds allerinderste Forhold. Det kan ikke nytte, at vi ville nægte dette; men er det givet, at vi gribe ind i et religiøst Samfunds allerinderste Forhold, er min Hovedbetragtning den, at jeg for mit Bedkommende aldrig vil være med dertil; thi jeg anseer det for et af Grundlovens allerstørste Goder, at den har givet Religions- og Troesfrihed. Naar ikke selve Menigheden eller det religiøse Samfund faaer Lov til at ordne det Forhold, hvorunder dets Leder bestilles, og til at bestemme, hvilke Medlemmer der skal have Ret til at gjøre deres Stemme gjældende ved en saadan Leilighed — f. Ex. med Hensyn til det Spørgsmaal, der omhandles i § 3, nemlig om Enser, og med Hensyn til det, der blev indbragt i det andet Thing, nemlig om at ogsaa andre Kvinder skulde have Udgang dertil — vil jeg sige, at det religiøse Samfund, som bliver paacroberet saadanne Bestemmelser, maa betakke sig for den Religionsfrihed, vi have faaet ved Grundloven. Jeg vil imidlertid sige, at denne Folkekirke opfatter jeg omtrent som bestaaende af Folk, der aldeles ingen Sands have hverken for det Kirkelige eller for det Folkelige, Folk, der ere blevne staaende paa Halvveien, og ikke ere fulgte med den virkelige Frihedsudvikling, som man tydelig seer for sine Dine, og som gaaer sin feirrige Gang gjennem Verden. Vil man nøies med at lukkes ind i saadanne smaalige Forhold, vil man lade sig hyde og finde sig tilfredsstillet ved noget Saadant som det, der her bydes os i dette Forslag, seet fra det religiøse Standpunkt, saa siger jeg, at man heller ikke har megen Sands for den religiøse Frihed, vi have faaet ved Grundloven. Det gjælder om at følge med; man skal ikke blive staaende som en Steenstøtte, der ikke udvikler sig med Tiden, men man maa trænge ind i Sagen, saaledes at man til hvilkensomhelst Tid, under hvilkensomhelst Forhold tydelig kan betegne, hvorledes Stillingen er. Her var engang et Forslag paa Bane, i Anledning af hvilket jeg fandt Anledning til at sige, at

der i religiøs Henseende er opstillet 3 Trin i Grundloven. Der er det Samfund, som understøttes af Staten, den lutherst-evangeliske Kirke, der har faaet Navn af Folketirken; der er dernæst de Samfund, som ere anerkjendte af Staten, og der er endelig de religiøse Samfund, som aldeles ikke ere anerkjendte af Staten, men som have Ret til at holde deres Gudsdyrkelse i Henhold til den Grundlovsparagraf, som handler om, at Alle have Lov til at dyrke Gud paa den Maade, der stemmer med deres Overbeviisning, dog at Intet læres eller foretages, som strider imod Sædeligheden eller den offentlige Orden. Naar jeg simpelthen skal besvare det Spørgsmaal, hvilken af disse tre Classer af Samfund der er stillet heldigst i religiøs Henseende, er det tydeligt, at det er de Samfund, som ikke staae i nogen som helst Forbindelse med Staten; Enhver, som har det allermindste Syn for religiøs Frihed, maa sige, at de ere heldigst stillede. Dernæst kommer det andet Trin, nemlig de Samfund, som have opnaaet Statens Anerkjendelse; de maae til enhver som helst Tid finde sig i, at enkelte Forskifter blive dem paalagte eller blive opstillede for dem af Staten. Endelig er der det Trin, som kaldes Folketirken, den lutherst-evangeliske Kirke. Den er fra først til sidst fuldstændig bunden, men naar jeg maa ansee Religionsfrihed for et af de største Goder, der er givet mine Medborgere, kan jeg dog ikke godt være med til at binde et religiøst Samfund ved de Bestemmelser, som her ere foreslaaede, ligesaa lidt som jeg i religiøs Henseende kunde paatage mig de Vaand, der ellers ere forbundne dermed, hvorfor jeg ogsaa har givet Afkald paa de Goder, som man i denne Verden dog anseer for Noget, der er værd at tage med. Jeg vil ikke paa nogen Maade lade min religiøse Overbeviisning binde, idet jeg anseer religiøs Frihed for det Bedste, Menneket har her i Livet; men derfor kan jeg heller ikke være med til at binde Andres Overbeviisning og Andres Frihed paa det religiøse Omraade — den Frihed, som